

sosialurin

telf. 14720 · 11820

box 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: Føroya Javnaðarflokkur

Fyrstakstjóri: Tórfinn Smith

Bláðstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)

Bláðmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Sáttmálin við EF

TAÐ eydnaðist okkum endiliga at fáa ein sáttmála við EF um framhaldandi fiskiveiðu hvør hjá øðrum. Lættliga gekk tað ikki. Landsstýrið mátti heilar fyra ferðir til Brüssel, áðrenn semja kundi fáast.

STÓRT sæð má úrslitið sigast at vera gott. Sjálvsagt vita vit, at okkara møguleikar á fjarleiðum verða meira og meira skerdir, og tað síggja vit eisini í hesum nýggja sáttmálanum.

MEN annars verður tryggjað okkum stórt sæð framhaldandi veiðu í Norðsjónum fyri teir partar av okkara flota, sum tørva hetta í 1979. Kvotan av makreli er so at siga tann sama sum í 1978, so við teimum møguleikum sum kraftblokkabátarnir afturat hesum hava at veiða lodnu og svartkjaft, skuldu hesir bátar kunna havt tolongar umstøður í hesum ári. Kvotan av ídnaðarfiski er eisini so mikið stór, at hetta skuldi givið teimum ídnaðarskipum, sum eru eftir, møguleikar at klára seg, um annars prísurin, sum teir kunnu fáa fyri fiskin, verður hampilgur.

AV øðrum plussum við hesum sáttmála kunnu vit vísa á, at tað er eydnast at minka um veiðuna av toski og hýsu hjá EF skipum enn meira. Bert fyri fáum árum síðan fiskaðu hesi skip um 30.000 t. av hesum fiskasløgum, í fjør var hetta tal komið niður í 7.000 t. og í 1979 verður einans loyvt EF skipum at veiða 5.000 t. av toski og hýsu.

AV minussum kunnu vit nevna, at vit framvegis ikki sleppa at veiða tosk undir Grønlandi og at okkara rækjukvota er minkað niður í eina helvt.

HETTA er sjálvsagt at harmast um, men viðvíkjandi toskinum er tað jú so, at fiskifrøðingarnir ikki hava mælt til størri veiðu, enn at grønlandingar sjálvir hava brúk fyri og kunnu veiða. Við rækjunum er tað so, at her hava fiskifrøðingar mælt til niðurskurð av totalveiðuni frá 40.000 t. til 27.000 t. Tá grønlandingar sjálvir forloðs skulu hava teirra tørv dekkjað, so má niðurskurðurin ganga útyvir 3. lond. Og tað er væl eingin, sum hevur nakað at siga til, at grønlandingar skulu hava fyrstarætt til tann fisk, sum kann veiðast við Grønland.

NIÐURSTØÐAN er, at væl hava vit nú fingið ein hampiligan sáttmála fyri 1979, men tað verður meira og meira Føroya grunnarnar vit koma at hava okkara álit á í framtíðini.

Kjak í Finlandi um »bland-økonomi« økt áhugan fyri Sorsa

Ríkisdagsval verður í Finnlandi 18. og 19. mars. Teir stóru flokkarnir hava longu í góðari tíð fyrirrekað seg til stríðið. Longu seinasta heyst vórðu valskráirnar lagdar fram.

Bláðstjóri á Arbetarbladet í Helsingfors skrivur um støðuna hjá finsku sosialdemokratunum:

»Javnaðarflokkurin (SDP) hevur lagt herðslu á nøkur itøkilig mál. Flokkurin krevur m.a., at tey privatu virkini í størri mun enn higartil ásanna ábyrgd teirra mótvegis vinnumøguleikum.

SDP vil økja um talið á arbeiðsplássum í idnaðinum, samstundis sum flokkurin heldur eina tálmaða inflatión vera eina grundleggjandi treyt fyri eini javnari búskaparlígarí gongd.

Samfelagshúshaldsið er í eini drúgvri og torførari strukturbroyting. SDP ynskir eina betri planleggja á tí búskaparlíga økinum, og at framburðurin — gongdin — verður lagdur til rættis í samstarvi við yvirkisfelgini og vinnulívið.

Viðvíkjandi skattapolitikkinum krevja javnaðarmennirnir eina betri skipan fyri tær smáu og millumstóru inntekurnar. Betri brúksmøguleikar mugu somuleiðis tryggjast teimum lægstlønðu. Bureaukratíð skal minkast, soleiðis at tann einstaki brúkarin fær eitt nærri samband — samstarv — við almennu tænaðstovnu.

Floksleiðslan í SDP hevur havt eitt mennandi orðaskifti um ta demokratiska sosialismuna. Leiðarin á tí politisku deildini á flokkskrivstovuni, Paavo Lipponen, legði fyri.

Í eini røðu legði hann herðslu á, at tað finst ikki

longur ein fullkomin kapitalisma. Í staðin hava vit fingið ein blandaðan búskap, har statur og kommunu hava ein avgjordan leiklut mótvegis teim friu marknaðarkreftunum.

Hendan blandaða búskaparlíga skipanin hevur, segði Lipponen, tókst at vera livsseg, meðan tann sentraliseraða sosialismen hjá kommunistunum ikki hevur klárað seg í kappingini.

Javnaðarmennirnir hava ikki nakra endaliga loysn, hvussu tann socialistiska samfelagsskipanin skal byggjast upp, men sosialisman kann realiserast longu um núverandi mundið, heldur Lipponen.

Allir reformar — allar ábøtur — sum økja um javnaðin og tryggjeikan í samfelagnum, og víðka um demokratið, er praktísk sosialisma. Bráðar broytingar av samfelagsskipanini við endaligum loysnum og skipanum kunnu harafturimóti lættliga føra til ta øvugta úrslitið.

Lipponen fekk eitt livligt orðaskifti í lag. Áðrenn hann kom við áskoðan síni, hevði orðaskiftið snúð seg um eurokommunismuna og um eitt innlegg hjá fólkademokratiska ríkisdagsliminum. Ilkka-Christian Björklund. Nú fluttist orðaskiftið til javnaðarmenninar. Meðan kommunistarnir hava kjakast um, um teir í heila tikið skulu kjakast innan ta kommunistisku rørslna, hevur SDP lagt stórrítt á meira grundleggjandi spurningar.

Áskoðanin hjá Lipponen fekk ikki fulla undirtøku í egna flokki sínum. Atfinningarnar hava serliga snúð seg um áskoðan hansara um »blandaða búskapin«.

Eitt av veljarafølgunum

SUOMI NOUSUUN

sosialidemokraatit

Við rópnum »Suomi Nousuun« — Finland reis teg — fer flokkurin hjá Kalevi Sorsa, javnaðarflokkurin, til val 18. og 19. mars

um í Helsingfors vil m.a. vera við, at »blandaður búskapur« bert er kapitalisma í øðrum skinni, og at viðkanin av tí almenna sektorinum ikki hevur flutt Finnland nærri sosialismuni.

Onnur, sum hava funnist at Lipponen, hava undirmerkt sosialismuna í Eystureuropa, tí ein vana socialisma eigur at verða mett hægri enn kapitalisman.

Men Lipponen tvørrar ikki stuðul í SDP. Nógvir virknir javnaðarmenn halda, at hann hevur megnað at fingið ideologiska greiðu á endamáli floksins.

Tann kendi rithøvundurin Arvo Salo hevur manað í jørðina skuldsetingarnar um, at Lipponen skuldi hava sivið socialismuna. Í staðin fyri at leggja dent á yvirgongd

ina til sosialismuna hevur Lipponen røtt um tann socialistiska reformpolitikkin.

Eisini formaðurin í SDP, Kalevi Sorsa, hevur víst á, at í tí »blandaða búskapinum« finst bæði sosialisma og kapitalisma, men sambært Sorsa er tað týðningarmiklasta innan búskaparlíga økið í løtuni at fáa nakrar strukturrellar broytingar í lag, sum kunnu minka um arbeiðsloysið.

Hóast hugsanirnar eru fleiri, eru allir javnaðarmenn í Finnlandi samdir um, at Paavo Lipponen hevur gjørt SDP eina stóra tænaðu við at fáa eitt breitt orðaskifti í lag í flokkinum um týðningarmikil viðurskipti og við at mobilisera flokksliminarnar.

Hetta hevur styrkt um stóðnið hjá tí finska javnaðarflokkinum við tað komandi valið.

Onki svar úr Italiu

Av teimum 9 londunum, sum eru bóðin at luttaka á altjóða barnaleguni á Sandi í juli, hava nú 8 sent játtandi svar. Úr Italiu er enn onki svar komið. Tað er tann nýstovnaða deildin hjá CISV í Føroyum, sum skipar fyri leguni á Sandi.

Fýra børn koma úr hvørjum landi og umframt tey vera fýra førøysk á leguni.

CISV skipar annars fyri 36 barnalegum um allan heim í summar og eru fýrøyingar bodnir at senda børn á triggjar, í Luxembourg, Kanada og Norge. Einans børn, sum eru 11 ár, kunna luttaka á hesum legum.

